

■ Даследаванні

ДЗЕ МАЛЫ БІЗНЕС У ПАШАНЕ?

Складзены рэйтынг самых прадпрымальных рэгіёнаў краіны

Лідарам сярод дзелавых тэрыторый аказалася Мінская вобласць, дзе больш за ўсё індывідуальных прадпрымальнікаў (ІП) на 1 тысячу жыхароў, аднак больш за іншых у сярэднім зарабляюць «іпэшнікі» на Брэстчыне. Рэйтынг складала пляцоўка аб'яў «Куфар» на аснове афіцыйнай статыстыкі і ўласных даных.

МІНСК ЛІДЗІРУЕ 3 АДРЫВАМ

Сталічная вобласць першыняе па агульнай колькасці ІП і іх долі сярод насельніцтва. У самым прадпрымальным рэгіёне нават без уліку сталіцы налічваецца 26 індывідуальных прадпрымальнікаў на 1 тысячу жыхароў. Больш бізнесменаў толькі ў Мінску — каля 40 ІП на кожную тысячу гараджан.

Другое месца ў рэйтынгу займае Гродзенская вобласць, дзе на 1 тысячу жыхароў прыпадае каля 23 прадпрымальнікаў. Трэцяе месца з нязначным адставаннем займае Брэсцкі рэгіён. Развіваецца малы бізнес і ў Магілёўскай вобласці, у якой на сябе працуе звыш 2,1 % насельніцтва. За ёй ідзе Гомельскі рэгіён з 19 «іпэшнікамі» на 1 тысячу жыхароў. Найменш прадпрымальнай аказалася Віцебская вобласць: сваю справу тут адкрылі ўсяго 1,8 % насельніцтва.

БОЛЬШ ЗА 2 ТЫСЯЧЫ РУБЛЁЎ У МЕСЯЦ

Абсалютны максімум зарабляюць у Мінску, дзе абарот на аднаго прадпрымальніка ў сярэднім складае каля 2500 рублёў у месяц. За межамі сталіцы больш выгадна весці справы ў Брэсцкай вобласці, дзе бізнесмены ў сярэднім маюць каля 2300 рублёў. Другое месца сярод рэгіёнаў займае Гродзенская вобласць — з 2270 рублёў на кожнага «іпэшніка». Амаль на 70 рублёў менш атрымліваюць бізнесмены на Гомельшчыне. Радком ніжэй ідзе сталічны рэгіён, дзе выручка прадпрымальніка звычайна складае 2170 рублёў. Менш зарабляюць прадпрымальнікі ў Магілёўскай вобласці (2060 рублёў), а замыкае спіс Віцебскі рэгіён — тут ІП могуць разлічваць на абарот у 2030 рублёў у месяц.

ПРАДАВАЦЬ І БУДАВАЦЬ

Большасць «іпэшнікаў» у Беларусі займаюцца гандлем, будаўніцтвам і перавозкамі. У кожным рэгіёне ў гэтых сферах працуе больш за палову зарэгістраваных індывідуальных прадпрымальнікаў. Выключэнне складае толькі Мінск, дзе на другое месца пасля гандляроў выйшлі кансультанты, дызайнеры і фатографы.

У сярэднім па краіне кожны другі рубель беларускія прадпрымальнікі атрымліваюць ад сферы гандлю. Аднак кожны рэгіён мае свае асаблівасці. Так, прадпрымальнікі Мінскай вобласці больш за іншых зарабляюць на вытворчасці і будаўніцтве, Віцебскай — на сельскай гаспадарцы, а Брэсцкай — на медыцынскіх і сацыяльных паслугах. У Гомельскай вобласці як нідзе папулярныя паслугі часовага пражывання і харчавання.

ПАВІНЕН СТАЦЬ ДРАЙВЕРАМ ЭКАНОМІКІ

«Малы бізнес пачынае адыгрываць усё больш прыкметную ролю ў эканоміцы, займаючы нават тыя вобласці, якія традыцыйна былі прэрагатывай буйных кампаній. Гэта пазі-

тыўна адбіваецца на развіцці рынку і эканомікі ў цэлым», — перакананы **начальнік упраўлення маркетынгу і камерцый «Куфара» Ілья ЖУКАВЕЦ.**

У той жа час, як адзначае эксперт, патэнцыял сегмента малога бізнесу значна вышэйшы: у паспяховых краінах менавіта ён з'яўляецца драйверам эканомікі. Паспяхова развіваецца беларускім прадпрымальнікам перашкаджаюць неразумнае заканадаўства, адсутнасць стратэгічнага планавання і недастатковае веданне сферы анлайн-гандлю. Сітуацыю могуць палепшыць адукацыйныя ініцыятывы, закліканыя дапамагчы прадпрымальнікам-пачаткоўцам разабрацца ў сферы электроннай камерцыі.

«Толькі ў мінулым годзе беларусы патрацілі на анлайн-шопінг каля 360 мільярд рублёў. Каб захаваць бізнес, прадпрымальнікі выходзяць у анлайн услед за спажывачамі. Мы бачым гэта і па тым, як актыўна падключаюцца анлайн-вітрыны на нашай пляцоўцы, што дапамагае ўсім ахвотным адаптаваць свой бізнес да рэальнага лічбавага эканомікі», — падкрэсліў эксперт.

СТАЛА БОЛЬШ БІЗНЕС-ЛЭДЗІ

Яшчэ адной тэндэнцыяй стаў рост колькасці жанчын сярод ІП. Усё больш дзяўчат хочаць адкрыць уласную справу замест таго, каб працаваць на кампанію. «Актыўнасць жанчын у бізнесе ўзрастае, і мы бачым гэта па тым, як актыўна дзяўчаты ўдзельнічаюць у адукацыйных мерапрыемствах», — адзначаў прадстаўнік пляцоўкі.

Усё больш прадпрымальнікаў сталі ствараць стартапы. Атрымліваюць развіццё і новыя формы фінансавання бізнесу, такія як краўдфандынг. «Беларускія прадпрымальнікі, асабліва моладзь, вывучаюць заходнія тэндэнцыі і імкнуча глядзець у будучыню. Усе разумеюць: весці бізнес «па-старому» ўжо неэфектыўна: калі не перабудуецца, можна страціць сваю долю рынку», — растлумачыў Ілья Жукавец.

Сяргей КУРКАЧ

Фота БЕЛТА.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Хойніцкі, Брагінскі і Жлобінскі раёны на Гомельшчыне афіцыйна адносяцца да тых, дзе адзначаецца самы высокі ўзровень беспрацоўя — 0,8 %. Але ж паглядзім фактычна, колькі людзей тут шукае працу. Па гэтых раёнах адпаведна: 64, 41 і 398 чалавек.

Між тым працоўныя месцы там ёсць. У Хойніцкім раёне іх 122, Брагінскім — 88, а Жлобінскім — 720. Большасць — у сферы сельскай гаспадаркі. Дарэчы, магчыма, у той момант, калі вы чытаеце гэты артыкул, лічбы ўжо змяніліся і яшчэ нехта пагадзіўся на работу, якую прапануюць службы занятасці.

Шмат новых працоўных месцаў з'явілася летась за кошт уведзеных гандлёвых аб'ектаў. Буйныя сеткі практычна ва ўсіх райцэнтрах адкрылі свае крамы, а значыць, далі работу мясцовым жыхарам. Дарэчы, толькі адзін уведзены летась у абласным цэнтры аб'ект — гэта 900 працоўных месцаў!

Каб інфармацыя пра наяўнасць працоўных месцаў з'явілася ў адкрытым доступе, за апошнія два гады было зроблена вельмі шмат. А вось да 2015 года звычайнай лічылася сітуацыя, калі кадравыя службы прадпрыемстваў і арганізацый з розных прычын «хавалі» наяўнасць вакансій не толькі ад беспрацоўных, але і ад правяраючых.

— У 2015 годзе сітуацыя на рынку працы Гомельшчыны была іншая, — успамінае Аляксандр Мікалаевіч. — На 7,5 тысячы беспрацоўных мы мелі ўсяго 3,2—4 тысячы вакансій. Такім чынам на двух беспрацоўных была толькі адна вакансія. Мы правялі шмат сустрэч з кіраўнікамі раённых выканаўчых камітэтаў, буйных, сярэдніх і невялікіх прадпрыемстваў, у тым ліку прыватных, у якіх занятая не больш за пяць чалавек. Мы прасілі, каб тыя вакансіі, якія ў іх ёсць, не выкарыстоўваліся цішком. Каб яны знаходзіліся ў адкрытым доступе, у дзяржаўнай службе занятасці. Штотыднёва маніторылі сітуацыю, і яна паступова змянілася. У пачатку 2017 года мы мелі ўжо каля 6700 вакансій. А беспрацоўных стала на той час прыкладна 7000. Сёння, на 1 студзеня 2018 года, у нас сярэдні ўзровень беспрацоўя складае 0,7 %. Напружанасць на рынку працы — 0,5. Гэта азначае, што на 8700 вакансій могуць прэтэндаваць 4300 беспрацоўных. Такім чынам, сітуацыя на рынку працы летась характарызаваўся значным павелічэннем колькасці вакансій і памяншэннем колькасці беспрацоўных.

Грамадскія работы, другасная занятасць, маладзёжная практыка, субсідыі на развіццё сваёй справы... Гэта таксама меры па садзейнічання занятасці людзей, якія сёння актыўна выкарыстоўваюцца.

— Чалавеку, які шукае работу, патрэбна нейкая крыніца існавання. Для гэтага арганізуюцца часовыя работы, на якія беспрацоўныя можа быць прыцягнуты на тэрмін да двух месяцаў. Значыць, ён і яго сям'я не

ЁСЦЬ ЖАДАННЕ — БУДЗЕ ПРАЦА

застануцца галодныя. У нас летась на такіх работах было задзейнічана амаль 12 тысяч чалавек. На ўмовах часовай занятасці змаглі папрацаваць амаль 5,8 тысячы маладых людзей. Яны займаліся добраўпарадкаваннем тэрыторый, вырабам і рамонтам мэблі, абнаўленнем кніг у школьных бібліятэках, вырошчваннем сельгаспрадукцыі, кветак і г. д. На працоўную адаптацыю ў арганізацыі і на прадпрыемствы рэгіёна накіраваны 60 інвалідаў.

«У сельскай гаспадарцы па-ранейшаму не хапае механізатараў і аператараў машыннага даення, а таксама аграномаў і ветэрынараў».

Дапамагае і пастаянная работа па прыцягненні інвестыцый, якая праводзіцца ў вобласці. Шмат прадпрыемстваў мадэрнізуецца, а значыць, ім патрабуюцца кадры. Калі ў 2016 годзе было атрымана заданне па стварэнні 3600 працоўных месцаў, то летась неабходна было стварыць 6760. (Такая ж лічба засталася і на гэты год.) У цэлым жа на свабодны працоўныя месцы ў Гомельскай вобласці ўладкавалася больш за 30 тысяч грамадзян — менавіта праз афіцыйную службу занятасці. Пры тым, што звярнулася туды каля 43 тысяч чалавек.

Людзям, якія хочаць заняцца арганізацыяй сваёй справы, выдзяляецца субсідыя. Служба занятасці выдзеліць сродкі ў памеры ад 11 да 15 бюджэтаў пражытачнага мінімуму (прыкладна каля \$1000 таму, хто хоча заняцца дробным бізнесам). Чалавек атрымлівае мінімальны капітал, арганізоўвае сваю справу, а потым

і іншым стварае працоўныя месцы. Летась такую фінансавую дапамогу атрымалі 386 чалавек. Плануецца, што прыкладна столькі ж беспрацоўных жыхароў вобласці атрымаюць бясплатную фінансавую дапамогу на адкрыццё сваёй справы і сёлета.

Адна з новых формаў садзейнічання занятасці насельніцтва — правядзенне прафарыентацыйных заняткаў сумесна з інспекцыяй па падатках і зборах Гомельскай вобласці. Спецыялісты інспекцыі ў тым ліку тлумачаць нормы Указа № 337 «Пра рэгуляванне дзейнасці фізічных асоб», які пашырае пералік відаў дзейнасці, дзе не трэба рэгістравацца ў якасці індывідуальнага прадпрымальніка. Акрамя таго, даюць парады па выбары аптымальнага алгарытму вядзення ўласнай справы.

Папулярнасцю карыстаюцца такія віды дзейнасці, як аддзелачныя работы, груза- і пасажыраправозкі, цырульніцкія паслугі, рамонт і пашыў адзення. Сёлета з'явіліся новыя: бухгалтарскі ўлік, кансультаванне па падаткаабкладанні, вытворчасць мэблі, драўляных будаўнічых канструкцый і сталярных вырабаў, дзённы догляд за дзецьмі. Фінансавую падтрымку таксама можна атрымаць на стварэнне сялянскай (фермерскай) гаспадаркі, прыватнага ўнітарнага прадпрыемства, арганізацыю рамесніцкай дзейнасці, развіццё аграэкатурызму.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

■ Занятасць

У попыце кухары і... дырэктары

На аднаго сталічнага беспрацоўнага — 4,5 вакансіі

На сёння ў Мінску налічваецца 10,5 тысячы вакансій. Асноўны попыт на кадры фарміруюць арганізацыі прамысловасці, будаўніцтва, аховы здароўя, прадастаўлення сацыяльных паслуг, гандлю, транспарту, адукацыі.

Сярод спецыялістаў найбольш запатрабаваны медыцынскія сёстры (640 свабодных месцаў на пачатак года), урачы (430) і інжынеры (349). У сталіцы не хапае таксама выхавачаў, дырэктараў, менеджараў, фармацэўтаў і фельчараў. Калі казаць пра рабочыя прафесіі, то тут попытам перш-наперш карыстаюцца прадаўцы (295 вакансій), кухары (275) і кіроўцы аўтамабіля (273). Неабходны прыбіральшчыкі памяшканняў, муляры, электрамонтёры, швачкі, малары, слесары.

Вакансіі, на якія ахвотных больш, чым месцаў, — гэта ў асноўным некваліфікаваная праца: вартаўнік, лабарант, падсобны рабочы, прыбіральшчык тэрыторый, кантралёр на кантрольна-прапусковым пункце, вахцёр.

Заробак ад тысячы рублёў утрымлівае толькі 727 прапаноў (гэта ўсяго сем прапаноў ад агульнай колькасці вакансій у Мінску).

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.